

Růže Jundzilova

Rosa jundzillii Besser

Stupeň ohrožení: C4

POPIS

Menší, až středně velký keř, šířící se podzemními výběžky a vytvářející řídké polykormony. Obloukovitě sehnuté větve jsou řídce nepravidelně ostnitě, ostny zpravidla štíhlé, přímé nebo jen slabě sehnuté. Listy se 2-3 jařmy, lístky jsou tužší a pevnější než u jiných našich domácích růží. Lístky vejčité až široce eliptické, špičaté, dvakrát ostře žláznatě pilovité, lysé, řidčeji na střední žilce nebo i na ploše řídce chlupaté, na líci matně zelené, na rubu světlejší. Květy jednotlivě nebo po dvou i více v květenství, poměrně velké (5 cm a více v průměru), růžové, vonné. Kališní lístky jsou zpeřené, žláznaté, po odkvětu šikmo dolů sehnuté a brzy opadávající. Plodní stopky jsou delší než šípky, tuhé, hustě stopkatě žláznaté a štětinaté, štětiny načervenalé. Šípky kulovité nebo stlačeně kulovité, na bázi stopkatě žláznaté nebo lysé, žlásky vydávají slabý terpentýnový pach nebo jsou nevonné. Nejspíš se jedná o ustáleného křížence *R. gallica* x *R. canina*.

Od růže galské se liší zejména velikostí a větším počtem květů v květenství, od růže šípkové žláznatě pilovitými tužšími listy, stopkatě žláznatými plodními stopkami, nápadně kulovitými šípky často na bázi stopkatě žláznatými, většími květy a převažujícími listy se dvěma jařmy. Růži plstnatou lze od růže Jundzilovy odlišit častějšími listy se třemi jařmy, měkčími a chlupatějšími lístky, růže plstnatá nemá nikdy načervenalé jehlice a ostence. Růže polní má drobnější a bíle zbarvené květy, růže oválnolistá, vinná a malokvětá vylučují silně aromatické silice.

EKOLOGICKÉ NÁROKY

Růže Jundzilova se vyskytuje zejména v teplejších oblastech od nížin až do podhorských poloh, na výslunných stráních a mezích, opuštěných polích a vinicích, na svazích kolem silnic a železnic, výjimečně v lesních okrajích. Vyhledává především jižní expozice v nadmořských výškách do 400 (750) m n. m. Údaje o jejím výskytu mohou být v databázích podhodnocené, neboť může být často přehlížena resp. špatně určena. Nachází se nejčastěji ve společenstvech třídy *Festuco-Brometea*, *Trifolio-Geranieae sanguinei*, *Rhamno-Prunetea*.

ROZŠÍŘENÍ

Evropský druh, rozšířený podél 50° s. š. od západu až po východ, dále na Balkáně, v Malé Asii a na Kavkaze. U nás zastoupený zejména v teplejších částech území v Termofytiku a Mezofytiku, místy i hojně, kopíruje výskyt rodičovské růže galské. Výskyt byl zaznamenán v následujících fytogeografických okresech: Bílé Karpaty lesní (1), Bílé Karpaty stepní (2), Budějovická pánev (1), Český kras (4), Český ráj (1), Dolní Poodří (1), Dolní Pováží (1), Dražanská vrchovina (1), Frýdlantská pahorkatina (1), Haná (1), Horažďovická pahorkatina (2), Horní Poohří (2), Jihočeská pahorkatina (13), Křivoklátsko (7), Lounsko-labské středohoří (3), Moravské podhůří Vysočiny (2), Plzeňská pahorkatina (4), Podbrdsko (3), Podkrkonoší (1), Podkrušnohorská pánev (3), Polomené hory (1), Ralsko-bezděžská tabule (1), Střední Pobečví (1), Střední Pováží (22), Středomoravské karpaty (4), Šumavsko-novohradské podhůří (8), Teplické vrchy (1), Třeboňská pánev (6), Verneřické středohoří (4), Votická pahorkatina (10), Zlínské vrchy (1), Znojensko-brněnská pahorkatina (2), Železné hory (2).

PŘÍČINY OHROŽENÍ

Jako většina ohrožených růží se vyskytuje na nelesních stanovištích lesostepního charakteru, kde se šíří v rámci sukcese po opuštění pastvy, či na dalších antropicky podmíněných biotopech (meze, úvozy, lesní okraje). Všechny tyto biotopy jsou v současné krajině velmi vzácné, neboť byly zničeny v době kolektivizace. Na stávajících lokalitách jsou keře v rámci sukcese často vyřezávány či vypalovány při managementu nelesních biotopů, řada potenciálně vhodných biotopů je silně ruderalizovaná.

SEZNAM LITERATURY

JIČÍNSKÁ D., 1975. *Diversity of pollination in some Rosa species*. Preslia, 47, 267-274.

JIČÍNSKÁ D., 1976. *Autogamy in various species of the genus Rosa*. Preslia, 48, 225-229.

KLÁŠTERSKÁ I., 1969. *Cytology and some chromosome numbers of Czechoslovak roses I*. Folia geobotanica et Phytotaxonomica, 4: 175-189.

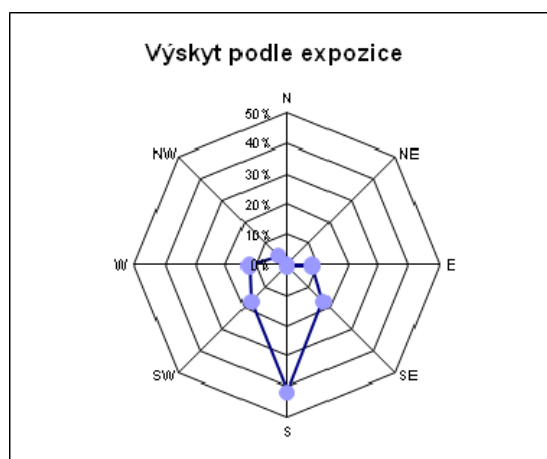
KLÁŠTERSKÁ I., KLÁŠTERSKÝ I., 1974. *Cytology and some chromosome numbers of Czechoslovak roses II*. Bot. Not., 127: 328-337.

KONČALOVÁ M. N., KLÁŠTERSKÝ I., 1974. *Cytology and some chromosome numbers of Czechoslovak roses III*. Folia geobotanica et Phytotaxonomica, 13: 67-93.

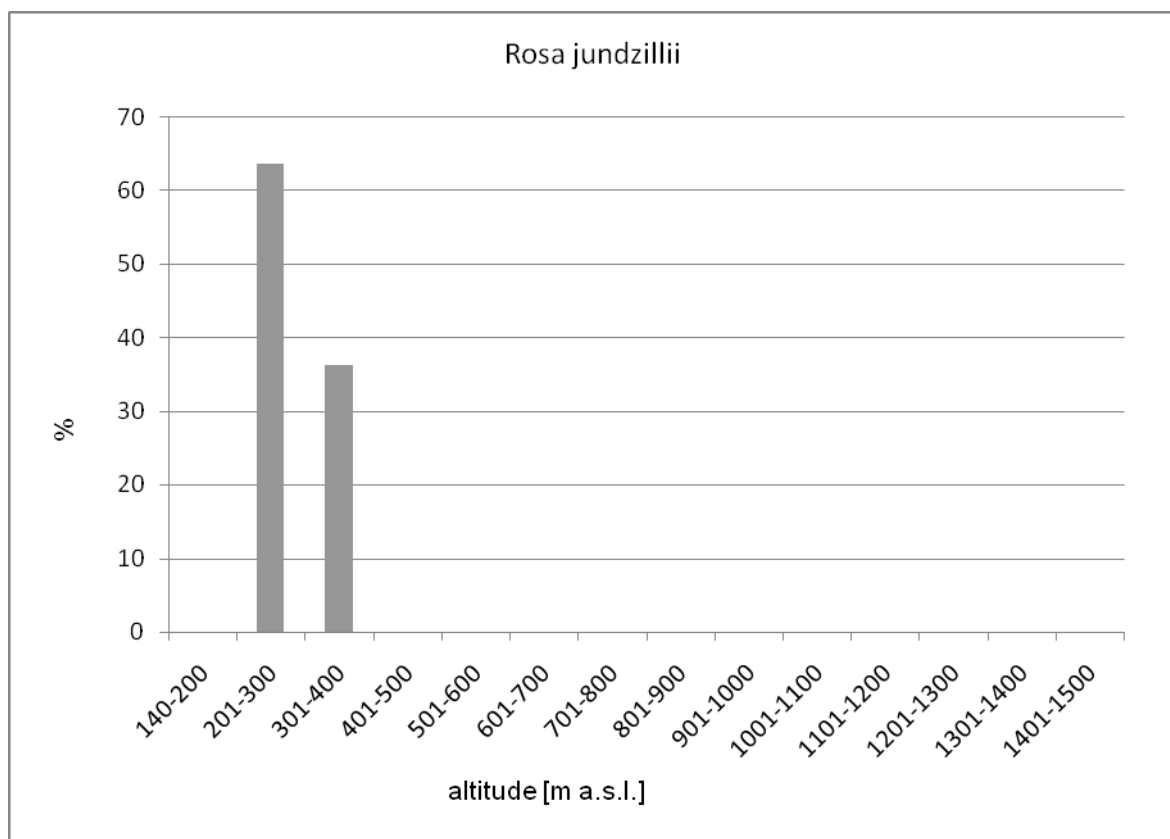
KONČALOVÁ M. N., 1975. *Studies in rose pollen II. Branched pollen tubes*. Preslia, 47, 111-116.

VĚTVIČKA V., 1995. *Rosa L. – růže*. In: Slavík, B. (ed.): Květena České republiky 4. Academia, Praha: 206-233.

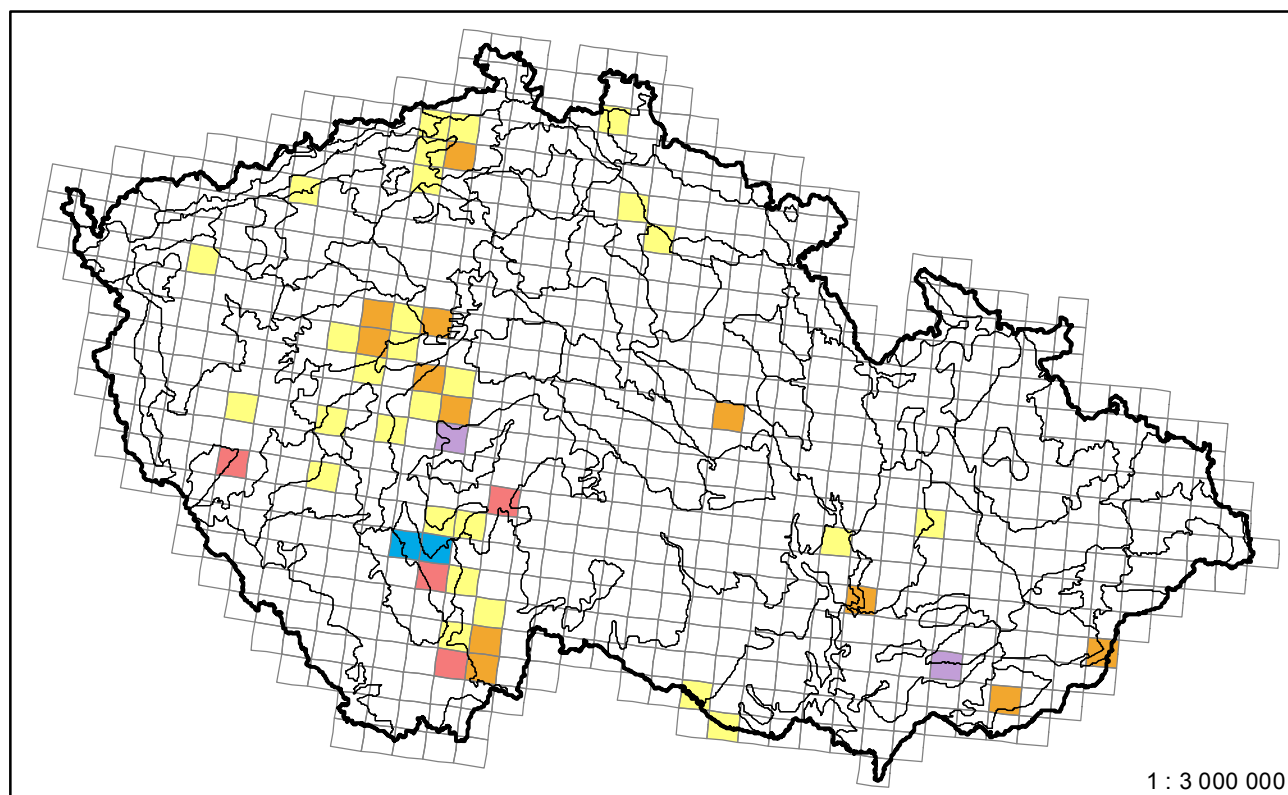
WRONSKA-PILAREK D., JAGODZINSKI A. M., 2011. *Systematic importance of pollen morphological features of selected species from the genus Rosa (Rosaceae)*. Plant Syst Evol 295: 55–72

Výskyt podle nadmořské výšky

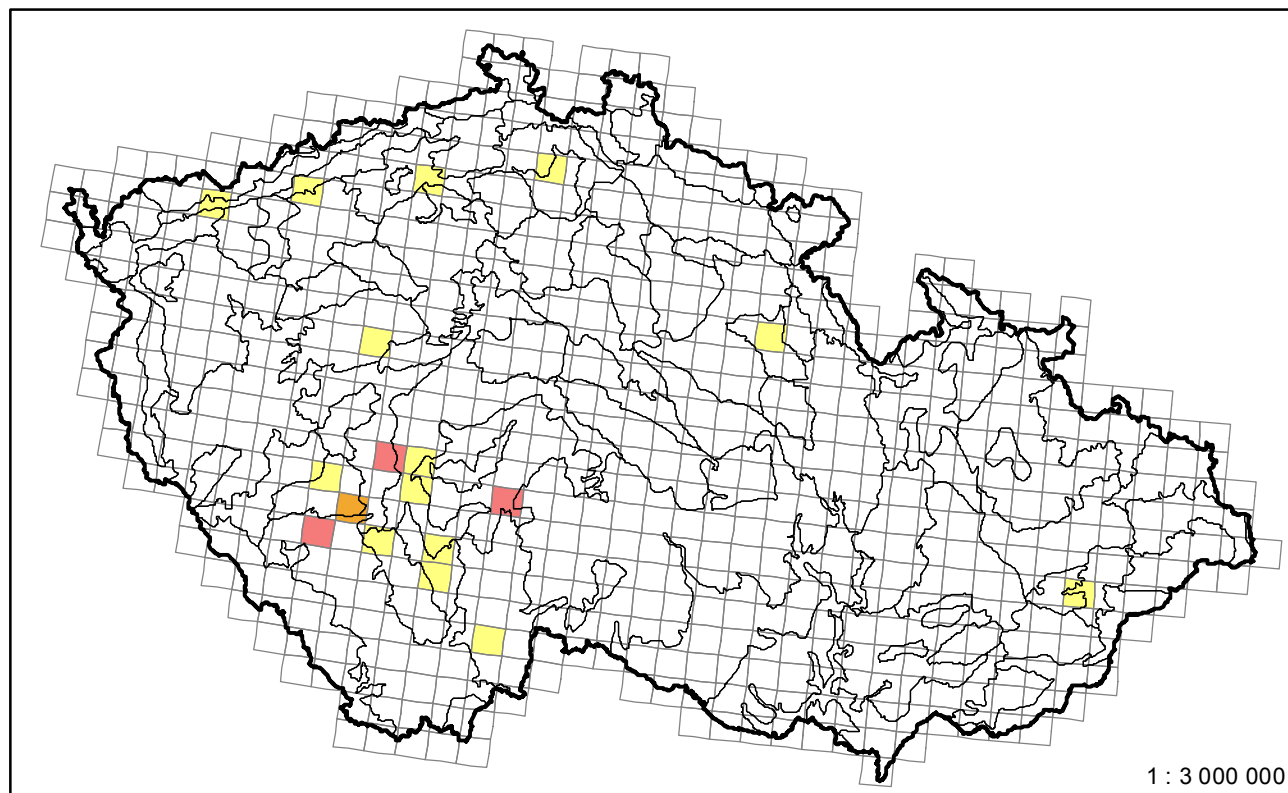

Výskyt do roku 2000

počet lokalit   1   2   3   4   5 - 6

Výskyt po roce 2001

počet lokalit   1   2   3